

ҚОНУНИ

ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

**ДАР БОРАИ САНЦИШИ
ФАЪОЛИЯТИ
СУБЪЕКТҲОИ
ХОҶАГИДОР**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2015, №12, қ. 1, мод. 1115; Қонуни ҚТ аз 18.07.2017 с., №1459)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқии гузаронидани санҷиш, тартиб ва расмиёти ягонаи гузаронидани он, ҳуқуқу уҳдадориҳои субъектҳои хоҷагидор, шахсони мансабдори мақомоти санҷиширо муқаррар намуда, ба ҳифзи саломатӣ ва ҳуқуқу манфиатҳои қонунии шаҳрвандон, муҳити зист, амнияти миллӣ ва ҳимояи фаъолияти субъектҳои хоҷагидори санҷидашаванда, новобаста ба шакли моликияташон, равона карда шудааст.

БОБИ 1.

МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

- *дафтари бақайдгирии санҷишҳо* – дафтари бақайдгирии санҷишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки дар он тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур маълумот оид ба ҳар як санҷиши гузаронидашуда сабт карда мешавад;

- *мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор* – мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки барои татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ ваколатдор мебошад;

- *мақомоти санҷишӣ* – мақомоти давлатие, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки тибқи Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, ваколатдор мебошад;

- *меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал* – маҷмӯи нишондиҳандаҳои миқдорӣ ва (ё) сифатӣ вобаста ба фаъолияти

субъектҳои хоҷагидор, ки мансуб донишони онҳоро ба дараҷаҳои гуногуни таваккал имконият медиҳад;

- **объекти санчиш** – фаъолияти субъекти хоҷагидор, ки дорони дараҷаи муайяни таваккал мебошад;

- **санчиш** - намуди фаъолияти мақомоти санчишӣ оид ба омӯзиш, таҳлил, назорат ва муқоисаи фаъолияти субъекти хоҷагидор ба талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- **субъектҳои хоҷагидор** – шахсони ҳуқуқӣ (новобаста ба шакли моликият), аз ҷумла филиал ва намоёндагҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ ва соҳибқорони инфиродие, ки фаъолияти соҳибқориро амалӣ менамоянд;

- **таваккал** – эҳтимолияти ба миён омадани оқибатҳои манфӣ ва андозаи тахминии зарар дар натиҷаи фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- **Шӯрои Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ** – мақоми машваратии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҳамкорӣ ва Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишро таъмин менамояд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

(ҚҶТ аз 18.07.17 с., №1459)

Моддаи 3. Мақсади санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Мақсади гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор кам намудани таваккал барои саломатии шаҳрвандон, муҳити зист, амнияти ҷомеа, ҳифзи моликият тавассути таъмини риояи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор дар раванди амалӣ намудани фаъолият мебошад. Раванди гузаронидани санчиш фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро бознамедорад.

Моддаи 4. Доираи амали Қонуни мазкур

Муқаррароти Қонуни мазкур, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда, нисбат ба санчишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор татбиқ мегарданд. Муқаррароти Қонуни мазкур, ба истиснои талаботи моддаи 13, нисбат ба санчишҳои дар доираи назорати прокурорӣ, аудити Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, қонунгузорию бонкӣ, муҳофизатии ҷиноятӣ, андоз, гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва фаъолияти оперативию ҳустуҷӯӣ танзимшаванда татбиқ намегарданд. Гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз ҷониби мақомоти давлатие, ки дар моддаи 10 Қонуни мазкур пешбинӣ нагардидаанд, ба истиснои талаботи қисми 2 ҳамин модда ва мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ, манъ аст.

Моддаи 5. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор мансубанд:

- иштирок дар таҳияи сиёсати давлатӣ дар соҳаи гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;
- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- таъсиси Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ ва тасдиқи низомномаи он;
- тасдиқи қоидаҳои намунавии гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;
- тасдиқи шакл ва тартиби истифодаи дафтари бақайдгирии санчишҳо;
- тасдиқи қоидаҳои муайян намудани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваққали фаъолияти субъекти хоҷагидор;
- тасдиқи Кодекси одоби шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ;
- тасдиқи расмиёти ташкил, пур кардан ва пешбурди маҳзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идоракунӣ;
- амалӣ намудани салоҳияти дигари пешбиниамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 6. Ваколатҳои Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ

Ба ваколатҳои Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ дохил мешаванд:

- роҳбарӣ ва ҳамоҳангсозии ислоҳоти низоми санчиш барои афзун намудани самараи ҳифзи саломатии шаҳрвандон, молу мулк, муҳити зист, амнияти ҷомеа ва кам кардани сарборӣ барои субъектҳои хоҷагидор;
- мусоидат ба таъсис ва таҳкими инфрасохтори маъмурӣ, ки ба таъмини иҷрои мақсад ва вазифаҳои санчиш зарур аст;

- ҳамоҳангсозии қор оид ба ташкили маҳзани ягонаи маълумот дар бораи санчишҳо;

- таъмини риояи қоидаҳои гузаронидани санчиш аз ҷониби мақомоти санчишӣ;

- ҳамоҳангсозии нақшаҳои санчиши мақомоти санчишӣ бо мақсади роҳ надодан ба тақроршавии санчишҳо;

- тасдиқи меъёрҳои умумии арзёбии самара ва натиҷабахшии фаъолияти марбут ба санчишҳои мақомоти санчишӣ;

- баррасӣ ва тасдиқ намудани қоидаҳои умумии ҷамъ овардани маълумот ва таҳияи методологияи ягонаи арзёбии санчишҳо;

- баррасии ҳисоботи солонаи мақомоти санчишӣ бо арзёбии ҳарсолаи самара ва натиҷабахшии санчишҳо ва муайян намудани тартиби интишори он дар воситаҳои ахбори омма;

- пешниҳоди тақлифҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи тақмили мақомоти санчишӣ ва муайян намудани мавзӯи санчишҳо;

- амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва низомномаи Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ.

Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ мутобиқи самтҳои фаъолият ҳуқуқ дорад:

- аз мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва дигар субъектҳои хоҷагидор оид ба санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор маълумоти заруриро талаб карда гирад;

- бо тартиби муқарраргардида дар бораи тақмили қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санчиш ва фаъолияти мақомоти санчишӣ тақлиф пешниҳод намояд;

- ҳисоботи шашмоҳа ва солонаро шунида, нақшаҳои солона ва тағйирот ба онҳоро маъқул шуморад;

- дигар ваколатҳои пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба санчиш ва низомномаи Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчиширо иҷро намояд.

Дар сурати аз ҷониби мақомоти санчишӣ таҳия гардидани лоиҳаи қонунҳое, ки мавзӯҳои наво таъсиси мақомоти нави санчиширо пешбинӣ менамоянд, Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ доир ба лоиҳаи қонунҳои мазкур хулоса медиҳад. Лоиҳаи қонунҳои мазкур бе гирифтани хулосаи мусбати Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шуда наметавонанд. Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ ҳангоми баррасии лоиҳаи қонунҳои мазкур, ба истиснои масъалаҳое, ки мавзӯи онҳо танзими қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи сирри давлатӣ мебошад, бо соҳибқорон машварат мегузарад.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор чунин ваколатҳоро амалӣ мегардонад:

- татбиқи сиёсати давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- мониторинги санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва ба Шӯрои Ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ пешниҳод намудани иттилооти ҳарсола аз рӯи натиҷаҳои он;

- натиҷагирӣ аз таҷрибаи гузаронидани санчишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, таҳия ва пешниҳоди таклифҳо оид ба такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- пешбурди фаъолияти котиботи Шӯрои Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ;
- мусоидат чихати чорӣ намудани хатти алоқаи телефони фаврӣ ва сомонаи дахлдор барои воридшавии шикоят нисбат ба мақомоти санчишӣ;
- амалӣ намудани ваколатҳои дигари пешбининамудаи конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 8. Қоидаҳои намунавии гузаронидани санчишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Қоидаҳои намунавии гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор муқаррароти зеринро дар бар мегиранд:

- мавзӯи танзим, шумора ва доираи гузаронидани санчишҳо;
- асосҳои ҳуқуқии гузаронидани санчишҳо аз тарафи мақомоти санчишӣ;
- ваколатҳои шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ;
- тартиби банақшагирӣ ва гузаронидани санчишҳо;
- услуби тартибдиҳии санади санчишӣ;
- расмиёт оид ба баррасии дохилиидоравии муроҷиати субъекти хоҷагидор;
- расмиёт чихати банақшагирӣ, пешниҳоди иттилоот ва машварат ба субъектҳои хоҷагидор;
- расмиёт оид ба арзёбии таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва тақсими онҳо аз рӯи дараҷаи таваккал;

- қоидаҳои рафтори қормандони мақомоти санҷишӣ;
- расмиёт оид ба баррасии мурочиатҳо ва пешниҳоди иттилооти дигар аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор;
- расмиёти интиҳоби намунаҳои маҳсулот, нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли он барои гузаронидани таҳҳис;
- ҷалби эксперт, ташкилоти экспертӣ барои гузаронидани санҷиши ғабӯлияти субъекти хоҷагидор. Мақомоти санҷишӣ дар асоси қоидаҳои намунавии гузаронидани санҷиши ғабӯлияти субъектҳои хоҷагидор қоидаҳои гузаронидани санҷиши ғабӯлияти субъектҳои хоҷагидорро дар соҳаи ҳуд таҳия ва тасдиқ менамоянд, ки бо тартиби муқарраргардида ба қайди давлатӣ гирифта шуда, мавриди интишори расмӣ қарор дода мешаванд. Гузаронидани санҷиш аз ҷониби мақомоти санҷишӣ дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки ба қайди давлатӣ гирифта нашудаанд ва мавриди интишори расмӣ қарор нагирифтанд, манъ аст.

Моддаи 9. Принципҳои асосии гузаронидани санҷиши ғабӯлияти субъектҳои хоҷагидор

Гузаронидани санҷиши ғабӯлияти субъектҳои хоҷагидор ба принципҳои зерин асос меёбад:

- қонуният, беғаразӣ ва ошқорбаёнӣ;
- пешгирӣ ва бартараф намудани ҳуқуқвайронқуниҳо;
- покқивҷдонии шахсони мансабдори мақомоти санҷишӣ ва субъекти хоҷагидор;
- ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии субъектҳои хоҷагидор;
- роҳ надодани даҳолат ба ғабӯлияти субъектҳои хоҷагидор, ки ба мавзӯи санҷиш вобастагӣ надорад;

- даврияти гузаронидани санчиш;
- нораво будани такроркунии санчишу назорати идоравӣ ва байниидоравӣ ҳангоми гузаронидани санчиш;
- ҳатмӣ будани маълумотдиҳӣ ба субъектҳои хоҷагидор аз ҷониби мақомоти санчиш оид ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки шарту талаботи ҳатмиро пешбинӣ менамоянд ва риояи онҳо мавриди санчиш қарор дода мешавад;
- ошкоро ва дастрас будани иттилоот оид ба санчишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;
- гузаронидани санчиш бо риояи талаботи Қонуни мазкур танҳо дар минтақаи фаъолияти субъекти хоҷагидор;
- кам қардани сарборӣ нисбати субъекти хоҷагидор, ки бо санчиши фаъолияти он алоқаманд аст ва таъмин намудани камқунии самараи таваккалҳо;
- пайвастагӣ ва фаврӣ будани гузаронидани санчиш дар муҳлати муқарраргардида;
- уҳдадории мақомоти санчишӣ оид ба асосноккунии амалҳои худ дар асоси дараҷаи таваккал.

Моддаи 10. Мақомоти санчишӣ ва мавзӯи санчишҳо

Мақомоти санчишӣ дар доираи ваколати худ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро бо назардошти мавзӯҳои зерини санчиш амалӣ менамоянд: Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи муҳити зист: - ҳифзи муҳити зист, назорати истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ.

2) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи хоҷагии ҷангал, шикор ва ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда:

- назорати хочагии ҷангал, шикор, олами набототу ҳайвонот ва ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда.

3) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон:

- меъморӣ ва сохтмон.

4) Мақоми ваколатдори давлатии назорати давлатии бехатарии корҳо дар саноат ва соҳаи кӯҳкорӣ:

- риояи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истифодаи оқилона ва ҳифзи қабри замин, геологияи кӯҳии техникӣ, муомилоти маводи тарқандаи табиоти граждани, пешбурди бехатарии корҳо дар саноати кимиё ва металлургӣ, бехатарии иншооти борбардор, зарфҳои зери фишор қорқунанда ва техникаи аттракционӣ, иншооти истеҳсоли хатарнок, истифодаи бехатарии иншооти газ.

5) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи телевизион ва радио:

- паҳши барномаҳои телевизионӣ ва радио;

- истеҳсол ва/ё интишори маводи овозӣ, визуалӣ, аудиовизуалӣ, инчунин интишори ахбори иловагӣ, дуҷумбора ва намудҳои дигари ахбори омма. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи фаъолияти зиддиинҳисорӣ:

ҳимоя ва рушди рақобат, пешгирӣ, маҳдудқунӣ, қатъи фаъолияти инҳисорӣ ва рақобати бевидқонона;

- танзими фаъолияти субъектҳои монополияҳои табиӣ;

- ҳимояи ҳуқуқи истеъмолқунандагон;

- танзими фаъолияти рекламавӣ.

7) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи оташнишонӣ:

- риояи қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор.

8) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати иёргирӣ:

- истехсол, истихроҷ, коркард, истифода, нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо.

(Банди 9 хорич карда шуд бо ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

9) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати энергетикӣ:
(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- истифодаи оқилона ва босамари захираҳои гармию энергетикӣ;

- таъминоти речавӣ ва босифати истеъмолкунандагон бо захираҳои гармию энергетикӣ;

- ҳолати баҳисобгирии истехсол ва истифодаи қувваи барқу гармӣ;

- ҳолати техникии неругоҳҳои барқӣ, шабакаҳои барқӣ ва дастгоҳҳои барқию гармӣ, низоми истифодаи қувваи (неруи) барқу гармӣ;

- гузаронидани чорабиниҳои таъминкунандаи хизматрасонии бехатарии дастгоҳҳои барқӣ ва истифодабарандаи гармӣ.

10) Мақоми ваколатдори давлатии назорат дар соҳаи бехатарии иншооти гидротехникӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи меъёр ва қоидаҳои бехатарии иншооти гидротехникӣ;

- риояи чораҳо ҷиҳати пешгирии садама ва осебёбии иншооти гидротехникӣ;

- ҳолати техникий иншооти гидротехникӣ;

- санҷиши иншооти гидротехникӣ бо мақсади мутобиқати онҳо ба эъломиаҳои беҳатарӣ.

II) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати фаъолияти фармасевтӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- фаъолияти фармасевтӣ ва молҳои тиббӣ;

- ғизои кӯдакон ва маводи ороишӣ (косметикӣ);

- муомилоти қонунии маводи нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳои дар тиб истифодашаванда.

12) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати фаъолияти тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли: **(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)**

- фаъолияти тиббӣ;

- ҳифзи иҷтимоии аҳоли.

13) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати санитарияу эпидемиологӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи меъёр ва қоидаҳои санитарияу эпидемиологӣ.

14) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи стандартонӣ, метрология, сертификатсия ва нозироти савдо:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- стандартонӣ, метрология ва сертификатсия;
- риояи қоидаҳои савдо ва хӯроки умумӣ;
- баъзеёрдарории техникӣ;
- аккредитатсия.

(Банди 16 ҳорич қарда шуд бо ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

15) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъмини назорати фитосанитарӣ ва карантини растанӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи қоидаҳои фитосанитарӣ ва карантини растанӣҳо.

16) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи байторӣ ва зотпарварӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- фаъолияти байторӣ;

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- пешбурди қорҳои зотпарварӣ дар қорводорӣ, паррандапарварӣ, моҳипарварӣ ва занбӯриасалпарварӣ.

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

17) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати техникаи кишоварзӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- техникаи кишоварзӣ.

18) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тухмипарварӣ:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- сифати тухмӣ ва парвариши ниҳолҳо.

19) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- хифзи меҳнат;

- муҳочират;

- шуғли аҳоли.

20) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи нақлиёт:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи нақлиёти автомобилӣ, обӣ, роҳи оҳан, ҳавой, барқӣ, саноатӣ ва хоҷагии роҳ.

21) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи алоқа:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- алоқаи барқӣ, алоқаи почта ва иттилоотонӣ.

(Банди 24 хорич карда шуд бо ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

22) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ:

(ҚҚТ аз 18.07.17 с., №1459)

- назорати истифодаи амволи давлатӣ;
- риояи қоидаҳои пешбурди дафтари бақайдгирии санчишҳо.

23) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи маориф ва илм:

(ҚҚТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи раванди таълим ва тарбия дар асоси стандартҳои давлатии таҳсилот дар муассисаҳои таълимӣ;
- маблағгузори фаъолияти муассисаҳои таълиму тарбияи соҳаи маориф аз ҳисоби маблағи дар ихтиёрашон буда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

24) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи забон ва истилоҳот:

(ҚҚТ аз 18.07.17 с., №1459)

- риояи қонунгузори забони давлатӣ.

25) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи назорати маводи нашъаовар:

(ҚҚТ аз 18.07.17 с., №1459)

- фаъолият вобаста ба парвариши растаниҳои нашъаовар бо мақсадҳои илмӣ, ҳамчунин тайёр кардани воситаҳои нашъадор ва модаҳои психотропии нав;

- ғабъолияти вобаста ба муомилоти қонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ ва прекурсорҳо (таҳия, истеҳсол, тайёр кардан, коркард, нигоҳ доштан, интиқол, муросилот, додан, фурӯхтан, тақсим кардан, соҳиб шудан, истифода, воридот ва содирот).

26) Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими муносибатҳо вобаста ба замин, геодезия, бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманқул ва ҳуқуқҳо ба он:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- назорати давлатии истифода ва ҳифзи замин;
- назорати давлатии геодезӣ;
- бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманқул ва ҳуқуқҳо ба он.

27) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи омор:

(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)

- дурустӣ ва эътимоднокии маълумоти оморӣ.

28) Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа: **(ҚЧТ аз 18.07.17 с., №1459)**

- истифодаи мақсадноки маблағи андози иҷтимоӣ;
- бақайдгирии давлатӣ дар мақомоти суғуртаи давлатии иҷтимоӣ;
- амалигардонии суғуртаи ҳатмии нафақавии касбӣ.

Мавзӯи санчиши як мақоми санчишӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, наметавонад аз тарафи мақоми дигари санчишӣ тақрор карда шавад. Тағйир додани номгӯи мақомоти давлатии

санчишӣ ва мавзӯи санчишӯ танӯ бо роҳи ворид намудани тағйиру иловаӯ ба қисми 1 ҳамин модда имконпазир мебошад.

Моддаи 11. Меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Мақомоти санчишӣ фаъолияти субъектҳои хоҷагидорро дар асоси дараҷаи таваккал мавриди санчиш қарор медиҳанд. Мақомоти санчишӣ меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккалро дар асоси сатҳи имконияти расонидани зарар дар натиҷаи фаъолияти субъекти хоҷагидор ба ҳаёт ё саломатии аҳоли, манфиатҳои молумулқӣ ва амнияти ҷомеа, ҳифзи муҳити зист, бо дарназардошти дараҷаи вазнинии оқибатҳои он, муайян менамоянд. Мақомоти санчишӣ меъёрҳоеро таҳия менамоянд, ки дар асоси онҳо дараҷаи таваккал ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти субъекти хоҷагидор дар соҳаи мансуб ба ваколати он арзёбӣ мегардад. Сатҳи таваккали фаъолияти субъектҳои хоҷагидор бо дараҷаи таваккалии баланд, миёна ва паст муайян карда мешавад. Гуруҳи субъектҳои хоҷагидор, ки дараҷаи таваккалиашон баланд мебошад, набояд аз 10 фоиз зиёд бошад. Маълумот оид ба мансубияти субъекти хоҷагидор ба дараҷаи муайяни таваккалӣ ба ҳама дастрас мебошад. Бо мақсади муайян намудани дараҷаи таваккалии пешбининамудаи қисми 3 ҳамин модда, мақомоти санчишӣ ба коршинос ё ба ташкилоти эксперти муроҷиат менамоянд.

БОБИ 2. РАСМИЁТИ ГУЗАРОНИДАНИ САНЧИШИ ФАЪОЛИЯТИ СУБЪЕКТҲОИ ХОҶАГИДОР

Моддаи 12. Асос барои гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Асос барои гузаронидани санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор қарори мутобиқи Қонуни мазкур қабулнамудаи мақоми санчишӣ оид ба гузаронидани санчиш мебошад. Қарор дар бораи гузаронидани санчиш дорои маълумоти зерин мебошад: сана ва рақами бақайдгирии қарор дар мақоми санчишӣ;

- номи мақоми санчише, ки дар бораи гузаронидани санчиш қарор қабул намудааст;
- номи пурраи субъекти хоҷагидори санчидашаванда ё насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродӣ;
- мавзӯ, мақсад ва объекти мушаххаси санчиш дар субъекти хоҷагидори мазкур;
- мансаб, насаб, ном, номи падари шахсони санчишгузаронанда;
- сана ва давомнокии гузаронидани санчиш;
- давраи санчиш;
- имзои роҳбари мақоми санчишӣ;
- муҳри мақоми санчишӣ.

Аз гирифтани қарор саркашӣ намудани роҳбари субъекти хоҷагидор ба оғози санчиш монеа шуда наметавонад. Роҳбари субъекти хоҷагидор ҳуқуқ дорад пас аз гузашти муҳлати санчиши дар қарор зикргардида шахсони мансабдори мақомоти санчишро ба объекти санчиш роҳ надиҳад, ба истиснои муқаррароти қисми 4 моддаи 26 Қонуни мазкур. Дар асоси як қарор дар бораи санчиш танҳо як санчиш гузаронида мешавад.

Моддаи 13. Дафтари бақайдгирии санчишҳо

Бо мақсади таъмини шаффофият санчишҳои аз ҷониби мақомоти санчишӣ гузаронидашаванда дар дафтари бақайдгирии санчишҳо ба қайд гирифта мешаванд. Шахсони масъули мақомоти давлатӣ оид ба санчишҳои дар доираи назорати прокурорӣ, аудити Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, қонунгузорию бонкӣ, муҳофизатии аҳоли ва ҳамаҷонибаи онҳо, андоз, гумрук ва фаъолияти оперативии ҳамаҷонибаи онҳо, ки тибқи моддаи 4 Қонуни мазкур амали ҳамаҷонибаи онҳо ба онҳо

татбиқ намегардад, уҳдадоранд дар дафтари бақайдгирии санчишҳо оид ба санчишҳои дар доираи ваколаташон гузаронидашуда қайдҳо гузорад. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар ҳолати ворид накардани қайдҳо ба дафтари бақайдгирии санчишҳо ба санчиш роҳ дода намешавад. Дар ҳолати гузаронидани санчиш бе гузоштани қайд дар дафтари бақайдгирии санчишҳо натиҷаи он безътибор ҳисобида мешавад. Мақомоти давлатии бақайдгирандаи шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ субъектҳои хоҷагидорро бо дафтари бақайдгирии санчишҳо таъмин менамоянд. Ба дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумот дар бораи санчишҳои гузаронидашуда ворид карда мешавад. Пас аз супоридани қарор дар бораи гузаронидани санчиш ба субъекти хоҷагидор ҳар шахси мансабдори мақоми санчишӣ уҳдадор аст ба дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумоти зеринро ворид ва бо имзои худ тасдиқ намояд:

- асос барои санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор, сана ва вақти оғоз ва анҷоми он; - мавзӯ ва мақсади санчиш; - намуди санчиш;

- насаб, ном, номи падар, рақами шаҳодатномаи хизматӣ, номи мақома, ки шаҳодатномаро додааст (муҳлати эътибори шаҳодатнома);

- ҳангоми иштироки мутахассиси даъватшуда дар гузаронидани санчиш насаб, ном, номи падар, инчунин рақами шаҳодатномаи хизматӣ, номи ташкилоте, ки намояндаи он мебошад ва дар сурати мутахассиси мустақил будани ӯ, рақами шаҳодатномаи хизматӣ ва агар фаъолияти мутахассиси даъватшуда бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳури Тоҷикистон тибқи иҷозатнома ба роҳ монда шавад, рақами иҷозатнома, номи мақома, ки иҷозатномаро додааст ва муҳлати эътибори иҷозатнома.

Роҳбари субъекти хоҷагидор уҳдадор аст, ки дар дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумоти зеринро қайд намояд:

- сана ва вақти анҷоми санчиш;

- чораҳои андешидани шахси мансабдори мақоми санчишӣ аз рӯи натиҷаҳои санчиш;
- кумаки расонидашудаи машваратӣ;
- санади тартибдодашудаи санчиш;
- мулоҳизаҳои худ аз рӯи натиҷаҳои санчиши гузаронидашуда дар шаклҳои: «Розиям», «Розӣ нестанд», «Бо эродҳо розиям».

Шахси мансабдори мақоми санчишӣ барои саркашӣ аз ворид намудани маълумот оид ба санчиши гузаронидашаванда дар дафтари бақайдгирии санчишҳо масъулияти муқаррарнамудаи Қонуни мазкурро бар ӯҳда дорад.

Моддаи 14. Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор иборат аст аз:

- машваратдиҳӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои коҳиш додани таваккал ва амалигардонии фаъолияти онҳо мутобиқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иҷрои чорабиниҳои дигаре, ки ба пешниҳоди иттилоот дар хусуси пешгирии риоя накардани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шудаанд;
- санчиши мутобиқати фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- гузаронидани арзёбии иттилоот оид ба фаъолияти субъекти хоҷагидор, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрас гардидааст;
- мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон андешидани чораҳои таъсиррасонӣ нисбати субъектҳои хоҷагидор.

Санчиши фаъолияти намояндагиҳо ва филиалҳои субъектҳои хоҷагидор тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур дар доираи анҷом додани санчиши фаъолияти ҳуди субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад.

Моддаи 15. Пешниҳоди иттилоот ва машварат

Мақомоти санчишӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои мутобиқати фаъолияти онҳо ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба паст кардани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал ва баргараф намудани шароити ба ҳуқуқвайронкуниҳо имкониятдиҳанда то оғози санчиш, дар рафти санчиш ва пас аз анҷоми санчиш машварат ва тавсияҳо медиҳанд. Пешниҳоди машварату тавсияҳо инҳоро дар бар мегирад:

- пешниҳоди иттилооти умумӣ ба аҳли ҷомеа;
- посухҳо ба саволҳои хаттӣ ва шифоҳии субъектҳои хоҷагидор, тавассути телефон, дар шакли электронӣ ё дар ҳомили қоғазӣ дар раванди гузаронидани машғулиятҳои омӯзишӣ ё баъди гузаронидани онҳо;
- пешниҳод кардани машварату тавсияҳо ва ёрии методӣ ба субъектҳои хоҷагидор оид ба паст кардани меъёрҳои арзёбии дараҷаи таваккал, пешгирӣ ва баргараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо дар раванди санчиш. Машварату тавсияҳои ба субъектҳои хоҷагидор пешниҳодшаванда аз нигоҳи ҳуқуқӣ асоснок, дақиқ ва фаҳмо, дорои мақсади пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо, кам ва баргараф намудани эҳтимолияти таваккалҳо мебошанд. Агар субъекти хоҷагидор мутобиқи машварат ва тавсия ба тариқи хаттӣ пешниҳоднамудаи мақоми санчишӣ амал намояд, пас барои ба талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат накардани амалҳояш ба ҷавобгарӣ кашида намешавад. Муқаррароти мазкур ба кирдоре, ки дар он аломатҳои таркиби ҷиноят ё ҳуқуқвайронкунии маъмурий дида мешаванд, дахл надоранд. Баъди гирифтани машварату тавсияҳои дурусти мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидор амалҳои

худро ба талаботи санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ менамояд. Мақомоти санчишӣ дар сомонӣ расмӣ худ маълумоти зеринро ҷойгир менамоянд:

- санадҳои меъёрии ҳукукии танзимкунандаи масъалаҳои санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;

- нақшаи ҳарсолаи гузаронидани санчишҳо;

- маълумот оид ба мансубияти субъекти хоҷагидор ба дараҷаи муайяни таваккалӣ ва инчунин асоснокии гузаронидани онҳо ба ин намуди таваккалҳо.

Моддаи 16. Безътибории гузаронидани санчишҳо

Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар ҳолатҳои зерин безътибор доништа мешавад:

- аз ҷониби мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидор фиристода нашудани огоҳиномаи хаттӣ дар бораи санчиши гузаронидашаванда ва номгӯи масъалаҳои санчишӣ;

- ҳангоми гузаронидани санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор аз ҷониби шахси мансабдори мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидор пешниҳод накардани шаҳодатномаи хизматӣ;

- дар сурати набудани сабти шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар дафтари бақайдгирии субъекти хоҷагидор;

- гузаронидани санчиши аввалини фаъолияти субъекти хоҷагидори навтасис, ба истиснои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон баланд, дар давоми ду соли аввали фаъолияти он.

Моддаи 17. Намудҳои санҷиш

Санҷиши ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз намудҳои зерин иборат аст: - нақшавӣ; - ғайринақшавӣ; - иловагӣ; - такрорӣ

Моддаи 18. Санҷиши нақшавӣ

Санҷиши нақшавӣ - санҷишест, ки аз ҷониби роҳбари мақомоти марказии санҷиш нисбати субъекти хоҷагидори мушаххас дар асоси нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳои нақшавӣ таъин карда мешавад. Мақомоти санҷиш дар ноҳияҳо, шаҳрҳо ва вилоятҳо санҷиши нақшавии ҷаъолияти субъектҳои хоҷагидорро мутобиқи нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳои нақшавии аз ҷониби мақомоти марказии санҷиш тасдиқшуда мегузаронанд. Нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳо бо назардошти даврияти санҷишҳои барои ҳар як гурӯҳи таваккалҳо муқарраргардида вобаста ба дараҷаи таваккалӣ ҷаъолияти ҳар субъекти хоҷагидори мушаххас таъин карда мешавад. Нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳо аз ҷониби роҳбари мақоми марказии санҷиш барои соли ояндаи тақвимӣ то 1 ноябр дар мувофиқа бо Шӯрои Ҷамоҳангсозии ҷаъолияти мақомоти санҷиш тасдиқ карда шуда, дар сомонии расмӣ мақомоти санҷиш ва воситаҳои ахбори омма ҷойгир карда мешавад. Вобаста ба тағйирёбии дараҷаҳои таваккалӣ субъектҳои хоҷагидор мақомоти санҷиш ба нақшаи солонаи гузаронидани санҷишҳо бо риояи талаботи мувофиқакунии тибқи қисми 4 моддаи мазкур ҳар шашмоҳа як маротиба тағйирот ворид менамоянд. Дар нақшаҳои солонаи гузаронидани санҷишҳо маълумоти зерин дарҷ мегардад:

- номгӯи мақоми санҷишӣ;

- номгӯи шахсони ҳуқуқӣ, насаб, ном ва номи падари соҳибқорони инфиродӣ, ки ҷаъолияташон мавриди санҷиши нақшавӣ қарор дода мешавад;

- маълумот дар бораи санҷиши қаблии ҷаъолияти субъекти хоҷагидор;

- асосноккунии ҳуқуқӣ, мавзӯ ва объектҳои санчиш;
- суроғаи воқеии объекти гузаронидани санчиш;
- давраи санчиш (бо нишон додани санаи оғоз ва анҷоми давра);
- давомнокии санчиш (бо нишон додани санаи оғоз ва анҷоми санчиш). Санчиши якҷоя аз ҷониби мақомоти санчишӣ танҳо дар доираи нақшаи солонаи мақоми санчишӣ гузаронида шуда, мақомоти мазкур уҳдадоранд қарори алоҳидаро дар бораи таъини санчиш ба расмӣ дароранд. Дар ҳолати мавҷуд набудани нақшаи солонаи тасдиқшудаи гузаронидани санчишҳои нақшавӣ мақоми санчишӣ барои гузаронидани намуди санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор, ба истиснои санчишҳое, ки бо аризаи хаттӣ ҳуди субъекти хоҷагидор гузаронида мешаванд, ҳуқуқ надорад. Санчиши нақшавӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 19. Санчиши ғайринақшавӣ

Санчиши ғайринақшавӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- бо ташаббуси субъекти хоҷагидор дар асоси аризаи хаттӣ он;
- ба мақомоти санчишӣ ворид шудани мурочиати шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, маълумот аз мақомоти ҳокимияти давлатӣ оид ба далелҳои расонидан ё эҳтимолияти баланди расонидани зарари ҷиддӣ ба ҳаёт ва саломатии аҳоли, муҳити зист, амнияти миллӣ, инчунин ба миён омадани ҳолатҳои ғавқуллодаи дорои хусусияти табиӣ ва техногенӣ;
- бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла бо мақсади пешгирии ба вучуд омадани ҳолатҳои ғавқуллода;
- дар ҳолати мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ.

Аризаи ба мақоми санчишӣ ирсолгардида, ки тибқи он муайян кардани насаб, ном, номи падар ва маҳалли ҷойгиршавии шахси ба мақоми санчишӣ мурочиаткарда ғайриимкон аст, барои гузаронидани санчиш асос шуда наметавонад. Гузаронидани санчиши ғайринақшавӣ бо асосҳои дигар манъ аст. Санчиши ғайринақшавӣ дар асоси қарори (фармоиши, амри) роҳбари мақоми санчишӣ гузаронида мешавад. Санчиши ғайринақшавӣ танҳо аз рӯи масъалаҳои гузаронида мешавад, ки барои гузаронидани ин намуди санчиш асос шудаанд. Дар вақти гузаронидани санчиши ғайринақшавӣ мақомоти санчишӣ уҳдадоранд, ки ба субъекти хоҷагидор оид ба шикоятҳои ҷойдошта маълумоти дақиқ ва асоснок пешниҳод намоянд. Ба санчидани масъалаҳои, ки асоси гузаронидани санчиши ғайринақшавӣ нестанд ва дар номгуӣ саволҳои санчишӣ пешбинӣ нашудаанд, роҳ дода намешавад. Шумораи санчишҳои ғайринақшавии гузаронидашаванда нисбат ба шумораи умумии санчишҳои гузаронидашавандаи мақомоти санчишӣ набояд аз 10 % (фоиз) зиёд бошад. Дар ҳолати аз фоизи муқарраршуда зиёд шудани санчишҳо онҳо бо розигии Шӯрои Ҳамоҳангсозии Фаъолияти Мақомоти Санчишӣ гузаронида мешаванд. Агар дар натиҷаи гузаронидани санчиши ғайринақшавӣ муайян карда шавад, ки дар фаъолияти субъекти хоҷагидор камбудии ҷидди ҷой дошта, фаъолияти он мавриди санчиши нақшавӣ қарор гирифтааст, шахси мансабдоре, ки санчиши нақшавиро гузаронидааст, ба ҷавобгарӣ кашида мешавад. Санчишҳои ғайринақшавӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешаванд.

Моддаи 20. Санчиши иловагӣ

Санчиши иловагӣ танҳо дар ҳолати аз натиҷаи санчиш розӣ набудани субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад. Ҳангоми гузаронидани санчиши иловагӣ гузаронидани санчиш аз рӯи ҳамаи масъалаҳои санчиши нақшавӣ манъ аст. Танҳо масъалаҳои дар шикояти субъекти хоҷагидор зикргардида мавриди санчиши иловагӣ қарор дода мешаванд. Шикояти субъектҳои хоҷагидор бояд дар муҳлати на дертар аз 10 рӯзи қарор аз рӯзи қабули шикоят аз ҷониби мақоми санчишӣ баррасӣ гардида, нисбати он қарори

асоснок қабул карда шавад. Санчиши иловагӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 21. Санчиши такрорӣ

Санчиши такрорӣ дар доираи талаботи расмӣ дар бораи бартараф кардани камбудиҳои дар раванди санчиши қаблӣ ошкоргардида гузаронида мешавад. Санчиши такрорӣ пас аз ба охир расидани муҳлате, ки ба субъекти хоҷагидор барои бартараф кардани камбудиҳо дода шудааст, на дертар аз 10 рӯзи ба охир расидани муҳлати зикршуда ва танҳо нисбати камбудиҳои ислоҳшуда гузаронида мешавад. Субъекти хоҷагидор бо дархости мақоми санчишӣ дар бораи камбудиҳои ислоҳшуда маълумот пешниҳод менамояд. Қарор дар бораи гузаронидани санчиши такрорӣ танҳо дар ҳолати мавҷуд будани дараҷаи эҳтимолияти расонидани зарари назаррас ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ва муҳити зист аз ҷониби роҳбари мақоми санчишӣ қабул карда мешавад. Мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидорро дар бораи гузаронидани санчиши такрорӣ дар муҳлати се рӯзи корӣ пеш аз оғози санчиши такрорӣ оғох менамояд. Ҳангоми мурочиат намудани субъекти хоҷагидор ба мақомоти санчишӣ дар бораи гузаронидани санчиши такрорӣ қарори роҳбари мақоми санчишӣ дар бораи санчиш бояд дар давоми се рӯзи корӣ аз лаҳзаи ворид гардидани чунин мурочиат қабул карда шавад. Санчиши такрорӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур гузаронида мешавад.

Моддаи 22. Даврияти санчишҳои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ба истиснои санчишҳои ғайринақшавӣ, танҳо бо назардошти дараҷаи таваккалноқӣ, ки тибқи моддаи 11 Қонуни мазкур муайян карда шудааст, гузаронида мешавад. Вобаста ба дараҷаи таваккалноқӣ санчишҳои нақшавӣ мутобиқи даврияти зерин гузаронида мешаванд:

- на зиёда аз ду маротиба дар як сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон баланд;

- на зиёда аз як маротиба дар се сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон миёна;

- на зиёда аз як маротиба дар панҷ сол барои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон паст.

Даврияти санчишҳои объектҳои мушаххас бо назардошти дараҷаи таваккалнокии он аз ҷониби мақомоти санчишӣ дар нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳо муайян мегардад. Санчиши нақшавии аввалини фаёлияти субъекти хоҷагидори навтаъсис, ба истиснои субъектҳои хоҷагидори дараҷаи таваккалнокиашон баланд, танҳо баъди сипарӣ гардидани ду сол пас аз лаҳзаи бақайдгирии давлатии он гузаронида шуда, ду соли аввали фаёлияти субъекти мазкур мавриди санчиш қарор дода намешавад. Агар то гузаштани муҳлати дар қисми 4 ҳамин модда нишондодашуда фаёлияти субъекти хоҷагидор қатъ гардад (аз нав ташкил карда ё барҳам дода шавад), фаёлияти молиявии субъекти хоҷагидор, намояндагиро ва филиалҳои он дар доираи санчиши фаёлияти худи субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад.

Мавзӯи санчиши як мақоми санчишӣ наметавонад аз ҷониби мақоми дигари санчишӣ такрор карда шавад ва чунин санчиш метавонад дар асосҳои зерин гузаронида шавад:

- аризаи худи субъекти хоҷагидор;

- хабари мақоми, ки оид ба азнавташкилдихӣ ё барҳамдиҳии субъекти хоҷагидор қарор қабул кардааст; иттилооти мақоми, ки азнавташкилдихӣ ё барҳамдиҳии шахси ҳуқуқиро амалӣ намудааст. Дар давоми ду соли аввали фаёлияти субъекти хоҷагидор ҷораҳои мучозот нисбати он метавонанд танҳо дар ҳолатҳои истисноӣ истифода шаванд, агар фаёлияти субъекти мазкур мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо вояҳои дигар таъмин шуда натавонад ва танҳо дар ҳолати

зарурат ва ногузир будани пешгирии расонидани зарар ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ё муҳити зист, дар ҳолате ки чунин зарар таҳдиди ҷиддӣ дошта бошад. Дар ҳолати ташрифи шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ тибқи муқаррароти қисми 1 ҳамин модда маълумоти зарурӣ бо риояи талаботи пешбининамудаи қисми 4 моддаи 13 Қонуни мазкур дар дафтари бақайдгирии санчишҳо сабт карда мешавад.

Моддаи 23. Машваратдиҳӣ ва расонидани кумаки методӣ ба субъекти хоҷагидори навтаъсис

Шахсони мансабдори мақоми санчишӣ ба субъекти хоҷагидори навтаъсис дар давоми ду соли аввали фаъолияти он танҳо барои додани машварат ва расонидани кумаки методӣ оид ба масъалаҳои мавзӯи санчиши онҳо ташриф меоранд. Дар муҳлати озодкунӣ аз санчишҳои пешбининамудаи қисми 4 моддаи 22 Қонуни мазкур субъекти хоҷагидори навтаъсис аз иҷрои ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки риояи онҳо мутобиқи ҳамин Қонун бояд санчида шаванд, озод карда намешавад.

Моддаи 24. Огоҳинома дар бораи санчиш

Бо мақсади гузаронидани санчиш, ба истиснои гузаронидани санчиш бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидорро аз санчиши гузаронидашаванда дар муҳлати панҷ рӯзи қабл аз оғози санчиш ба таври хаттӣ огоҳ менамояд. Огоҳиномаи хаттӣ шартӣ асосии гузаронидани санчиш буда, мақомоти санчишӣ на дертар аз даҳ рӯзи қабл аз рӯзи қабули огоҳинома ҳуқуқи оғоз намудани санчишро доранд. Дар огоҳинома дар бораи гузаронидани санчиш масъалаҳои зерин бояд зикр карда шаванд:

- номи мақоми санчишӣ, насаб, ном, номи падари шахси мансабдори мақоми санчишӣ ва суроғаи маҳалли зисти он, рақами шаходатномаи хизматӣ;

- асос барои гузаронидани санчиш;
- мавзӯ, мақсад ва объектҳои санчиш;
- санаи оғоз ва анҷоми гузаронидани санчиш;
- номи субъекти хоҷагидоре, ки ғайолияти он мавриди санчиш қарор дода мешавад. Огоҳинома ба роҳбари субъекти хоҷагидор ё ба шахси ваколатдор шахсан ё тавассути почта бо мактуби фармоишӣ ва огоҳиномаи почта ё мустақиман бо имзо супорида мешавад. Роҳбар ё шахси ваколатдори субъекти хоҷагидор баъди гирифтани огоҳинома вазифадор аст дар объекти санчидашаванда дар вақти барои оғози санчиш таъингардида ҳозир бошанд. Агар субъекти хоҷагидор бо сабабҳои узрнок оғози санчишро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома муқарраргардида таъмин карда натавонад, он уҳдадор аст ба мақоми санчишӣ дар ин хусус на дертар аз ду рӯз то оғози санчиш хабар дода, сана ва вақти барои тарафҳо мувофиқро барои оғози санчиш мувофиқа намояд. Субъекти хоҷагидор дар сурати нагирифтани огоҳинома дар бораи гузаронидани санчиш ҳуқуқ дорад шахси мансабдори мақоми санчишро барои гузаронидани санчиш роҳ надихад. Агар мақоми санчишӣ субъекти хоҷагидорро дар бораи санчиши гузаронидашаванда ба таври хаттӣ огоҳ насозад, қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш безъитбор буда, оқибати ҳуқуқӣ надорад.

Моддаи 25. Номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз рӯи онҳо санчиш гузаронида мешавад

Санчиш тибқи номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз ҷониби мақомоти санчишӣ мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур тасдиқ шудааст, гузаронида мешавад. Номгӯи масъалаҳои назоратие, ки аз рӯи онҳо санчиш гузаронида мешавад, ба субъекти хоҷагидор ҳамзамон бо огоҳинома дар бораи санчиш супорида мешавад. Ба субъекти хоҷагидор насупоридани номгӯи масъалаҳои назоратӣ ҳамзамон бо огоҳинома дар бораи санчиш боиси безъитбор гардидани қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш мегардад. Санчиши ғайолияти субъекти хоҷагидор аз рӯи номгӯи масъалаҳои

назоратӣ гузаронида шуда, аз доираи он баромадан манъ аст. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ бояд талаботи асосии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гирад, ки метавонанд ба ҳаёт ва саломатии одамон, бехатарии ҷамъиятӣ, моликият, ҳифзи муҳити зист таҳдид кунанд ё зарари бевоситаи назаррас расонанд. Ҳангоми таҳияи номгӯи масъалаҳои назоратӣ мақомоти санчишӣ метавонанд бо субъектҳои хоҷагидор ё ассотсиатсияҳои дахлдор барои ба инobat гирифтани ақидаи онҳо машварат гузаронанд. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ ҳар сол бояд бо назардошти тағйирот дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тақлифҳои пешниҳоднамудаи шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ ва субъектҳои хоҷагидор аз нав дида баромада шавад.

Масъалаҳо дар номгӯи масъалаҳои назоратӣ барои риояи минбаъдаи онҳо аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор бояд дақиқ, возеҳ ва дастрас ифода карда шаванд. Номгӯи масъалаҳои назоратӣ қисми ҷудонашавандаи санади санчиш буда, бояд дар сомонии расмии мақоми санчишӣ ҷойгир карда шавад.

Моддаи 26. Давомнокӣ ва муҳлати гузаронидани санчиш

Муҳлати гузаронидани санчиши молиявии фаъолияти шахси ҳуқуқӣ набояд аз бист рӯзи қорӣ зиёд бошад. Муҳлати гузаронидани санчиши молиявии фаъолияти соҳибқори инфиродие, ки фаъолияти худро дар асоси шаҳодатнома амалӣ менамояд, набояд аз панҷ рӯзи қорӣ ва соҳибқори инфиродие, ки фаъолияти худро дар асоси патент амалӣ менамояд, набояд аз ду рӯзи тақвимӣ зиёд бошад. Санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар муҳлати на зиёдтар аз 10 рӯзи қорӣ барои субъектҳои соҳибқорӣ калон, 5 рӯзи қорӣ барои субъектҳои соҳибқорӣ миёна ва 2 рӯзи қорӣ барои субъектҳои соҳибқорӣ хурд гузаронида мешавад. Дар ҳолатҳои истисноӣ ба монанди фалокат, беморӣ, фавти шахси масъул ва ҳолатҳои дигари рафънопазир – бо қарори роҳбари мақоми санчишӣ муҳлати пешбининамудаи қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда як маротиба ба муҳлати на зиёда аз сеяки муҳлати асосии гузаронидани санчиш тамдид карда мешавад. Дар сурати мавҷуд набудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда дар хусуси тамдида

мухлати мазкур санчиши минбаъдаи фаъолияти субъекти хоҷагидор манъ аст. Санчиш танҳо дар вақти корӣ ва рӯзҳои кории субъекти хоҷагидор гузаронида мешавад, ба истиснои санчиши ғайринакшавӣ.

Моддаи 27. Манъи такроран гузаронидани санчиш аз тарафи мақомоти санчиши сатҳи гуногун ё мақомоти дигари санчиш

Гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор аз рӯи масъалаҳое, ки қаблан аз ҷониби мақоми санчишӣ сатҳи дигар ё мақоми дигари санчишӣ дар давраи санчиш муқарраргардида гузаронида шудааст, манъ аст. Мақоми санчишӣ салоҳияти ҳар яке аз сатҳҳои мақомоти санчишро оид ба гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор муайян менамояд. Дар ҳолате, ки санчиши фаъолияти субъекти хоҷагидор аз ҷониби мақоми санчиши як сатҳ (ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ ё ноҳиявӣ) гузаронида шавад, ба мақоми санчиши сатҳи дигар гузаронидани санчиши ҳамон як субъекти хоҷагидор манъ аст. Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ набояд санчишҳои аз ҷониби мақомоти дигари санчиш гузаронидашударо такроран гузаронанд, ба истиснои талаботи пешбининамудаи сархати ҷоруми қисми 1 моддаи 19 Қонуни мазкур.

Моддаи 28. Анҷоми санчиш

Баъди анҷоми санчиш, сарфи назар аз натиҷаҳои он, шахси мансабдори мақоми санчишӣ санад тартиб дода, дар он маълумоти зеринро қайд менамояд: - маҳалли гузаронидани санчиш, санаи таҳияи санад; - мавзӯи санчиш;

- вазифа, насаб, ном, номи падари шахсони мансабдори мақоми санчишӣ, ки санчиш гузаронидаанд;

- насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродии санчидашуда ё номи пурраи шахси ҳуқуқӣ;

- маълумот оид ба санчиши қаблӣ;

- давраи санчидашаванда ва маълумоти умумӣ оид ба ҳуҷҷатҳое (объектҳое), ки субъекти хоҷагидор барои гузаронидани санчиш пешниҳод намудааст;

- натиҷаҳои санчиш;

- дар ҳолати ошкор гардидани камбудихо - шарҳи муфассали онҳо бо истинод ба меъёри дахлдори санади меъёрии ҳуқуқӣ. Анҷоми санчиш рӯзи ба субъекти хоҷагидор супоридани санади санчиш ё санаи ба он фиристодани санади санчиш бо мактуби фармоишӣ ва огоҳинома, лекин на дертар аз панҷ рӯзи корӣ аз муҳлати дар қарор зикргардида, ҳисобида мешавад. Ба санади санчиш нусхаҳои зарурии ҳуҷҷатҳо, ҳисобҳои анҷомдодаи шахси мансабдори мақоми санчишӣ ва маводи дигари дар раванди санчиши гузаронидашуда бадастомада замима карда мешаванд. Санади санчиш ба миқдори на кам аз ду нусха таҳия гардида, аз ҷониби шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки санчиши дахлдорро гузаронидааст, имзо карда мешавад. Як нусхаи санади санчиш ба субъекти хоҷагидор дар давоми панҷ рӯзи корӣ супурда мешавад. Ҳангоми гирифтани санади санчиш роҳбари субъекти хоҷагидор уҳдадор аст, ки дар нусхаи дигари санад дар хусуси гирифтани он қайд ворид намуда, имзо гузорад. Агар роҳбари субъекти хоҷагидор гирифтани санади санчишро рад намуда бошад, дар ин бора дар нусхаи санади санчиши барои мақомоти санчишӣ пешбинигардида қайд ворид намуда, бо имзои шахси мансабдори санчиши дахлдорро анҷомдода тасдиқ карда мешавад. Дар чунин ҳолат санади санчиш бо мактуби фармоишӣ ва огоҳинома ба субъекти хоҷагидор фиристода мешавад. Дар сурати ошкор гардидани содиршавии ҷиноят дар рафти фаъолияти субъекти хоҷагидор нусхаи санад ва маводи натиҷаи санчиш аз рӯи тобеият барои қабули қарор ба мақомоти хифзи ҳуқуқи дахлдор фиристонида мешаванд.

Моддаи 29. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш

Баъди анҷоми ҳар як санчиш дар асоси натиҷаҳое, ки дар санади санчиш дарҷ гардидаанд, мақоми санчишӣ бо имзои роҳбар ё

шахси ивазкунандаи ӯ аз рӯи натиҷаҳои санчиш қарор қабул менамояд, ки он дар муҳлати панҷ рӯзи қарор баъди рӯзи анҷоми санчиш ба субъекти хоҷагидор дода мешавад. Қарор бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- сана ва рақами бақайдгирии қарор ва санади санчиш;
- насаб, ном, номи падари соҳибкори инфиродӣ ё номи пураи шахси ҳуқуқӣ;
- мавзӯи санчиши гузаронидашуда;
- чораи андешидашаванда, агар камбудиро ошкор гардида бошанд;
- талабот оид ба рафъи камбудии ошкоргардида дар сурати ошкор гардидани онҳо;
- муҳлат, маҳал ва тартиби шикоят овардан нисбат ба қарор.

Дар ҳолати ошкор нагардидани камбудиро баъди анҷоми санчиш ба қарор қайди дахлдор ворид карда мешавад. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиш дар ҳолатҳое, ки дар моддаи 16 Қонуни мазкур пешбинӣ гардидаанд, безътибор дониста мешавад. Аз рӯи натиҷаи гузаронидани санчиш мақомоти санчишӣ ҳар шашмоҳа ба шӯрои Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ дар бораи санчишҳои гузаронидашуда маълумоти дахлдор пешниҳод менамояд.

Моддаи 30. Муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор

Дар рафти санчиш ҳангоми мавҷуд будани асосҳои зерин шахси мансабдори мақоми санчишӣ дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор қарор қабул менамояд:

- ошкор гардидани анҷоми фаъолияти субъекти хоҷагидор, ки ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ набуда, бевосита

боиси хатари чиддӣ гардида, метавонад ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ва муҳити зист зарар расонад;

- таҳдиди дар натиҷаи амалӣ намудани фаъолият ба миён омада, ки бо назардошти ногузирии хатар ва бузургии эҳтимолияти он дар сурати имкон надоштани субъекти хоҷагидор барои тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намудани фаъолияти худ онро бояд фавран боздорад. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ бояд танҳо он фаъолияти субъекти хоҷагидорро муваққатан боздорад, ки боиси расонидани зарари назаррас ба ҳаёт ва саломатии аҳоли ё муҳити зист шуда метавонад. Дар ҳолати муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор чораҳои гузоштани муҳр (штамп), суратгирӣ, банаворгирӣ ва дигар усулҳое, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, метавонанд истифода карда шаванд. Муҳлати дар қарор оид ба муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор қайдгардида набояд аз се моҳ зиёд бошад. Қарор дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор маълумоти зеринро дар бар мегирад:

- сана ва рақами қарор;

- номи мақоми санчишӣ ва номи субъекти хоҷагидор;

- асос барои муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор;

- номгӯи фаъолияти боздошташуда;

- номгӯӣ ва миқдори молу мулк, таҷҳизот барои истехсолот;

- чораҳое, ки бояд барои бартараф кардани ҳуқуқвайронкунӣ андешида шаванд;

- муҳлат барои бартараф намудани ҳуқуқвайронкунӣ ва муҳлате, ки фаъолияти субъекти хоҷагидор муваққатан боздошта мешавад. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки дар бораи муваққатан

боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор қарор қабул кардааст, роҳбари мақоми санҷишро дар ин хусус огоҳ менамояд. Субъекти хоҷагидор метавонад аз рӯи қарор дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор ба суд, мақомоти прокуратура ё ба тариқи маъмури шикоят намояд. Дар ҳолате, ки субъекти хоҷагидор камбудихоӣ ошкоргардидаро пеш аз муҳлати дар қарор дар бораи муваққатан боздоштани фаъолияти субъекти хоҷагидор зикргардида бартараф намояд, роҳбари мақоми санҷиш дар давоми 3 рӯз аз лаҳзаи қабули аризаи субъекти хоҷагидор дар бораи барқарор намудани фаъолият тибқи аризаи он қарор қабул менамояд.

Моддаи 31. Гирифтани намунаҳо барои гузаронидани ташҳис

Гирифтани намунаҳои маҳсулот барои гузаронидани ташҳис танҳо дар ҳолати ғайриимкон будани муайянқунӣ масъалаи бехатарии маҳсулот аз рӯи натиҷаи муоинаи он амалӣ карда мешавад. Дар ин ҳолат мақоми санҷиш дар бораи гирифтани намунаҳо санад тартиб медиҳад, ки дар он ҳолатҳои зерин нишон дода мешаванд:

- маҳал ва санаи тартиб додани он;
- номгӯӣ ва маҳалли ҷойгиршавии субъекти санҷидашаванда, ки намунаи маҳсулоти он гирифта мешавад;
- мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси ваколатдори субъекти хоҷагидори санҷидашаванда;
- мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси мансабдоре, ки намунаи маҳсулотро мегирад;
- асос ва талабот барои гирифтани намунаи маҳсулот;
- номгӯӣ ва миқдори намунаи маҳсулоти гирифташуда бо зикр кардани истехсолкунанда, санаи истехсол, силсилаи (рақами) дастаи мол, арзиши умумии намунаҳо;

- сана ва вақти гирифтани намунаи маҳсулот. Мақоми санчиш гирифтани намунаҳоро ба микдоре, ки ҳуччатҳои меъёрию техникийи маҳсулот барои гузаронидани ташҳис муқаррар намудаанд, амалӣ менамояд. Санади гирифтани намунаҳои маҳсулот дар се нусха тартиб дода мешавад. Ҳамаи нусхаҳои санад аз ҷониби шахси мансабдори тартибдода, ки намунаи маҳсулотро гирифтааст ва роҳбар ё намояндаи субъекти хоҷагидори санҷидашаванда имзо карда мешаванд. Як нусхаи санади гирифтани намунаи маҳсулот бо роҳхат ва намунаи маҳсулоти бо тартиби муқарраргардида гирифташуда ба ташкилоте фиристода мешавад, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани ташҳис ваколатдор шудааст. Нусхаи дуёми санади гирифтани намунаи маҳсулот дар ихтиёри субъекти хоҷагидор менамояд. Нусхаи сеюми санади гирифтани намунаи маҳсулотро шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки намунаи маҳсулотро гирифтааст, нигоҳ медорад. Фурӯш ва ба муомилот баровардани молу маҳсулоте, ки аз он барои ташҳис намуна гирифта шудааст, то муайян гардидани натиҷаи ташҳис манъ аст. Шароити нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли намунаи маҳсулоти гирифташуда набояд нишондиҳандаҳои онро, ки аз рӯи онҳо ташҳиси намунаҳо гузаронида мешавад, тағйир диҳад. Шахси мансабдори мақоми санчишӣ, ки намунаи маҳсулотро барои озмоиш гирифтааст, амният ва сари вақт ба ҷойи гузаронидани ташҳис расонидани онро таъмин менамояд. Субъекти хоҷагидори санҷидашаванда ҳуқуқ дорад ҳангоми гирифтани намунаҳо норозигӣ изҳор намояд. Дар ҳолати номурааттабии раванди муътадили истехсолот, ки бо гирифтани намунаи маҳсулот алоқаманд аст, намунаи маҳсулот пас аз гузаронидани ташҳис бояд баргардонидани шавад. Харочоти марбут ба гирифтани намунаи маҳсулот аз тарафи мақоми санчишӣ маблағгузорӣ карда мешавад. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои молиявӣ расмиёти амалӣ намудани пардохти харочоти марбут ба гирифтани намунаи маҳсулотро тасдиқ менамояд. Дар ҳолати бо натиҷаҳои ташҳис тасдиқ гардидани далели вайронкунии талаботи муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъекти хоҷагидор, он вазифадор аст, ки харочоти марбут ба гузаронидани ташҳисро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн намояд. Мақомоти санчишӣ бояд ҳулосаи мақомоти дигари санчиш ва натиҷаи

ташхисро, ки дар озмоишгоҳҳои аккредитатсияшудаи мақомоти санчишӣ гузаронида шудааст, эътироф намоянд.

БОБИ 3.

ҲУҚУҚ ВА УҲДАДОРИҲОИ СУБЪЕКТҲОИ ХОҶАГИДОР ВА ШАҲСОНИ МАНСАБДОРИ МАҚОМОТИ САНЧИШӢ

Моддаи 32. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои субъектҳои хоҷагидор

Субъектҳои хоҷагидор ҳуқуқ доранд:

- дар бораи санчиши гузаронидашаванда маълумот гиранд;
- аз шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ асосҳои гузаронидани санчишро талаб намоянд, бо ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсияти узви гурӯҳи санчишӣ шинос шаванд;
- шахсонро, ки дар бораи гузаронидани санчиш қарори дахлдор надоранд ва ё онҳо дар дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумоти дахлдор ворид накардаанд ва ё муҳлати дар қарор зикргардидаи онҳо фаро нарасида ва ё гузаштааст, ба санчиш роҳ надиханд;
- талаботи шахсони мансабдори мақомоти санчишро оид ба масъалаҳое, ки ба салоҳияти онҳо мансуб нестанд, иҷро накунанд ва онҳоро бо маводе, ки ба мавзӯи санчиш дахл надоранд, шинос накунанд;
- аз мақомоти санчишӣ нусхаи санади санчишро дар давоми панҷ рӯзи корӣ баъди анҷоми санчиш талаб намоянд ва гиранд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз мақоми санчишӣ ҷуброни зиёни дар натиҷаи амалҳои ғайриқонунии шахсони мансабдори он хангоми гузаронидани санчиш расонидашударо талаб намоянд;

- ба шахси мансабдори мақоми санчишӣ шарҳу эзоҳро оид ба масъалаҳои вобаста ба санчиш ва натиҷаҳои он пешниҳод кунанд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати натиҷаҳои санчиш шикоят намоянд;

- бо мақсади ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии худ дар раванди гузаронидани санчиш ва аз рӯи натиҷаҳои он мутахассисон ва намоёндагони асоссиатсияҳоеро, ки аъзои онҳо мебошанд, инчунин дигар ташкилоти ҷамъиятиро ҷалб намоянд. Субъектҳои хоҷагидор уҳдадоранд;

- шахсони мансабдори мақомоти санчишро дар сурати доштани қарор дар бораи гузаронидани санчиш ва аз ҷониби онҳо пешниҳод гардидани шаҳодатномаи хизматӣ ва ворид намудани сабтҳои дахлдор ба дафтари бақайдгирии санчишҳо ба объектҳои дахлдори санчиш роҳ диҳанд;

- дар асоси талаботи асосноки шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ мавод ва ҳуҷҷатҳоеро, ки барои гузаронидани санчиш зарур мебошанд, пешниҳод намоянд;

- қарорҳои мақомоти санчишро дар бораи дар муҳлатҳои муқарраршуда бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо, ба истиснои ҳолатҳои пешниҳод намудани шикоят аз рӯи қарори мақоми санчишӣ, иҷро намоянд;

- ба шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ дар иҷрои уҳдадорихои хизматиҳои онҳо мусоидат намоянд;

- ба оғози санчиш дар сана ва дар вақти муқарраргардида монет нашаванд;

- бо тартиби муқарраргардида ба дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумоти дахлдор ворид намоянд.

Моддаи 33. Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ

Шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ ҳуқуқ доранд:

- ба ҳудуди объектҳои субъекти хоҷагидор бо ҳамроҳии намояндаи субъекти хоҷагидор ворид шаванд;

- аз субъекти хоҷагидори санчидашаванда ҳуҷжатҳои заруриро, ки бевосита бо гузаронидани санчиш алоқаманданд, талаб намуда, аз онҳо иқтибос ва нусха гиранд;

- аз роҳбари субъекти хоҷагидор оид ба масъалаҳои вобаста ба мавзӯи санчиши фаъолияти он баёноти хаттӣ талаб намоянд;

- намунаҳоро дар асоси санади хаттии тартибдодаи тарафҳо ба миқдоре, ки барои гузаронидани санчиш зарур аст, гиранд ва новобаста ба намуди намуна, онҳоро баъди анҷоми санчиш дар асоси уҳдадориҳои хаттӣ баргардонанд;

- ба чараёни санчиши субъекти хоҷагидорӣ коршиносону (мутахассисону) машваратчиёро ҷалб намоянд.

2. Шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ ҳангоми гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор уҳдадоранд:

- қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳуқуқҳои субъекти хоҷагидорро риоя намоянд;

- санчишҳоро бо тартиби пешбининамудаи Қонуни мазкур гузаронанд;

- ба субъектҳои хоҷагидори санчидашаванда қарор дар бораи гузаронидани санчиш, шаҳодатномаи хизматӣ ва дигар ҳуҷжатҳои заруриро пешниҳод намоянд;

- бо тартиби муқарраргардида ба дафтари бақайдгирии санчишҳо маълумот ворид намоянд;
- то оғози санчиш ҳуқуқ ва уҳдадориҳои субъектҳои хоҷагидори санчидашаванда, инчунин ҳуқуқ ва уҳдадориҳои худро вобаста ба гузаронидани санчиш фаҳмонида диҳанд;
- ба иштирок намудани намояндагони субъекти хоҷагидор ҳангоми гузаронидани санчиш монетъ нашаванд ва оид ба масъалаҳои вобаста ба мавзӯи санчиш ба онҳо шарҳ диҳанд;
- нигоҳдории миқдор ва сифати ҳуҷҷатҳо, намунаҳои таҷрибавӣ ва маводи дигари муваққатан гирифташуда, инчунин сари вақт баргардонидани онҳоро таъмин намоянд;
- мавзӯъ ва моҳияти камбудиҳои ошкоргардида ва чораҳои бартараф намудани онҳоро ба субъектҳои хоҷагидор шарҳ дода, ба пинҳон кардани онҳо роҳ надиҳанд;
- барои фаъолияти субъектҳои хоҷагидор монетъ нашаванд;
- аз ҳудуди субъекти хоҷагидори санчидашаванда ҳуҷҷатҳои санчидашавандаро берун набароранд;
- ба субъектҳои хоҷагидори санчидашуда доир ба бартараф намудани камбудиҳои ошкоргардида дастурҳои асосноки иҷрояшон ҳатмиро диҳанд;
- риояи сирри давлатӣ, тижоратӣ ва сирри дигари бо қонун ҳифзшавандаро таъмин намоянд.

Моддаи 34. Маҳдудиятҳо ҳангоми гузаронидани санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Ба мақомоти санчишӣ ва шахсони мансабдори онҳо манъ мебошад:

- даҳолат намудан ба фаъолияти субъектҳои хоҷагидор оид ба масъалаҳои ба мавзӯи санҷиш вобаста набуда;
- аз субъектҳои хоҷагидор дар шакли нақдӣ ситонидани пардохтҳои пешбининамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон, аз ҷумла ҷаримаҳо, фоизҳо;
- истифода бурдани далелҳои вучуд доштани камбудихо ҳамчун асос барои даҳолат ё маҳдуд намудани фаъолияти субъектҳои хоҷагидор;
- анҷом додани амалҳои, ки ба фаъолияти истеҳсоли тичорати субъектҳои хоҷагидор монеъ мешаванд;
- гузаронидани санҷиш тибқи асосҳои, ки дар Қонуни мазкур пешбинӣ нашудаанд ва бе қарор оид ба гузаронидани санҷиш;
- гузаронидани санҷиш нисбати субъектҳои хоҷагидор, ки ба шахси мансабдори мақоми санҷишӣ муносибатҳои хешутаборӣ доранд;
- гузаронидани санҷиш ҳангоми набудани роҳбар ё намояндаи ваколатдори субъекти хоҷагидор;
- талаб намудани ҳуҷҷатҳо, иттилоот, маълумот, намунаи маҳсулот, иёргирии озмоиши объектҳои муҳити атроф ва объектҳои муҳити истеҳсолот, агар онҳо объекти санҷиш ё ба мавзӯи санҷиш алоқаманд набоянд, инчунин мусодира намудани нусхаи аслии чунин ҳуҷҷатҳо;
- гирифтани намунаҳои маҳсулот, иёргирии озмоиши объектҳои муҳити атроф ва объектҳои муҳити истеҳсолот барои гузаронидани таҳқиқот, озмоиш, ҷенкунии онҳо бе тартиб додани протоколҳо оид ба гирифтани намунаҳои зикргардида, иёргирӣ аз рӯи намунаи муқарраргардида ва зиёда аз миқдори муқаррарнамудаи стандартҳои миллий, қоидаҳои гирифтани намуна, иёргирӣ ва усулҳои таҳқиқ, озмоиш, ҷенкунии онҳо ва регламентҳои техника;

- паҳн намудани маълумоте, ки дар натиҷаи гузаронидани санчиш дастрас шудааст ва он дорои сирри давлатӣ, тичоратӣ, хизматӣ ва дигар сирри бо қонун ҳифзшаванда мебошад, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон;

- аз муҳлати муқарраргардида зиёд гузаронидани санчиш;

- ба субъектҳои хоҷагидор додани дастур ё пешниҳод дар бораи аз ҳисоби онҳо гузаронидани чорабиниҳои марбут ба санчиш.

БОБИ 4.

НАҚШАИ СОЛОНА, ҲИСОБОТДИҲӢ, ОМУЗИШ ВА АРЗӢБИИ ФАЪОЛИЯТИ ШАХСОНИ МАНСАБДОРИ МАҚМОТИ САНЧИШӢ

Моддаи 35. Нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳои нақшавӣ

Мақомоти санчишӣ дар асоси таҳлили дараҷаи ҷойдоштаи мутобикати фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумҳурии Тоҷикистон, дониши субъектҳои хоҷагидор оид ба амалӣ намудани фаъолияти худ мутобики санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, арзёбии дараҷаи таваккалнокии фаъолияти субъекти хоҷагидор, сабабҳои риоя нагардидан ё ба таври зарурӣ риоя нагардидани талабот нисбати субъектҳои хоҷагидор муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар асоси тадбирҳои қаблан андешидашуда ҷиҳати пешгирии қонунвайронкунӣ, чораҳои таъсиррасонӣ ва меъёрҳои риоянашавандаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти санчишӣ нақшаи солонаи гузаронидани санчишҳои нақшавиро таҳия менамоянд. Дар нақшаҳои солонаи гузаронидани санчишҳо афзалиятҳо ва нақшаҳои соли оянда барои мавзӯи санчиш зикр карда мешаванд. Дар нақшаҳои солонаи гузаронидани санчишҳои нақшавӣ маълумоти зерин зикр карда мешавад:

- арзёбии таваккалҳои асосӣ дар ҳар як соҳаи санчиш;

- арзёбии миқдори санчишҳои нақшавие, ки аз ҷониби мақомоти санчишӣ гузаронида мешаванд;
- арзёбии миқдор ва намудҳои тадбирҳои машваратӣ ва иттилоотии аз тарафи мақомоти санчишӣ андешидашаванда.

Моддаи 36. Ҳисоботдихии мақоми санчишӣ

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дигар мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки мақоми санчишӣ дар нақшаи идоракунии он қарор дорад, ҳар сол мақсадҳои стратегӣ ва вазифаҳои солонаи мақомоти санчишро муайян намуда, арзёбии фаъолиятро дар асоси нишондиҳандаҳои зерин мегузаронад:

- дараҷаи хатарнокӣ ё рӯйдодҳо (нишондиҳандаҳои фавт, харобшавӣ, партовҳо, ифлосшавӣ ва дигар нишондиҳандаҳо) дар соҳаи санчидашаванда ва динамикаи нишондиҳандаҳои мазкур;
- нишондиҳандаҳои фаъолият, ки шумораи санчишҳо, машваратҳо, тренингҳои гузаронидашуда ва натиҷаҳои онҳоро нишон медиҳанд;
- нишондиҳандаҳои афкори умум;
- натиҷаҳои пурсиши ҷомеа, ки даркунӣ ва арзёбии иттиҳодҳои соҳибқорон, ташкилотҳои ҷамъиятиро оид ба арзёбии фаъолияти мақомоти санчишӣ нишон медиҳанд.

Моддаи 37. Арзёбии фаъолияти шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ

Фаъолияти шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ, ки санчиш мегузаронанд, дар асоси меъёрҳои зерин арзёбӣ мегардад:

- натиҷаҳои арзёбии шахси мансабдори мақомоти санчишӣ, ки аз ҷониби субъекти хоҷагидор гирифта шудааст;

- миқдори машварат ва тавсияҳои додасуда ба субъекти хоҷагидор оиди риояи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- арзёбии фаъолияти шахси мансабдори мақомоти санчишӣ оиди кам кардани сатҳи таваккалноқӣ. Мақоми санчишӣ низоми арзёбии фаъолияти шахси мансабдори мақомоти санчишро, ки санчиш мегузаронад, бо назардошти меъёрҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда таҳия менамояд. Шумораи мучозоти татбиқшуда, миқдори ҷаримаҳо ё дигар нишондиҳандаҳои марбут ба истифодаи мучозот нисбати субъектҳои хоҷагидор набояд барои арзёбии фаъолияти шахси мансабдори мақомоти санчишӣ асос шавад. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор Кодекси одоби шахсони мансабдори мақомоти санчишро таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқ пешниҳод менамояд. Мақомоти санчишӣ ҳар се моҳ ба мақомоти болоии худ дар бораи фаъолияти анҷомдодашон ҳисобот таҳия ва пешниҳод менамоянд, ки дар он маълумоти зерин нишон дода мешавад:

- арзёбии сатҳи таваккалноқӣ дар соҳаи санчидашаванда;

- вазифаҳои соли ҷорӣ, иҷрои онҳо ва натиҷаҳои арзёбӣ;

- фаъолияти машваратдихӣ бо ишораи масъалаҳои барои субъектҳои хоҷагидор муҳими давраи ҳисоботӣ, меъёрҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бояд муфассал фаҳмонида шаванд;

- шумора, хусусият ва давомнокии санчишҳои гузаронидашуда;

- маълумоти мухтасар оид ба маблағгузори фаъолияти мақоми санчишӣ ҳангоми гузаронидани санчиш. Ҳисоботи солонаи мақомоти санчишӣ дар бораи фаъолияти анҷомдода, ки мақомоти санчишӣ ба Шӯрои Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ

пешниҳод менамоянд, бояд маълумот дар бораи шумораи санчишҳои ғайринақшавӣ ва такрории гузаронидашуда, инчунин маълумоти мухтасар дар бораи ҳамаи мурочиатҳои аз субъектҳои хочагидор воридшударо дар бар гирад.

Моддаи 38. Такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ

Мақоми санчишӣ мақсад ва принципҳои асосии такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти худро оид ба донишҳои техникӣ дар соҳаи гузаронидани санчиш ва малакаи гузаронидани санчиш, гузаронидани машварат барои субъектҳои хочагидор тасдиқ менамояд. Нақшаи солонаи такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ то 1 марти соли қорӣ тасдиқ карда мешавад. Такмили ихтисоси шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ бояд на камтар аз як маротиба дар 3 сол гузаронида шавад. Мақоми санчишӣ на камтар аз як маротиба дар 3 сол талаботи таҳассусиро нисбати шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ, ки меъёри асосии интиҳоб ва ҷобачогузории шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ мебошад, таҳия ва ба мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи хизмати давлатӣ барои тасдиқ пешниҳод менамояд.

БОБИ 5.

ҲАМКОРИИ МАҚОМОТИ САНЧИШӢ

Моддаи 39. Таъмини ҳамкорӣ ва ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ

Бо мақсади таъмини ҳамкорӣ ва ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ таъсис дода, ҳайат ва низомномаи онро тасдиқ мекунад. Фаъолияти Шӯрои ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти санчишӣ шаффоф буда, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрасии субъектҳои хочагидорро ба маълумот дар бораи санчишҳо ё оид ба фаъолияти он таъмин намояд.

Моддаи 40. Махзани маълумот ва низоми идоракуни дар мақоми санчишӣ

Мақоми санчишӣ махзани маълумот ва низоми идоракуниро таъсис дода, пешбурд ва иҷрои уҳдадорихоро оид ба амалӣ гардонидани ваколатҳои назоратӣ таъмин менамояд. Махзани маълумот иттилооти зеринро дар бар мегирад:

- номгӯи ҳама шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибқорони инфиродие, ки фаъолияти онҳо мавриди санчиш қарор мегирад; - маълумот оид ба натиҷаи санчишҳои гузаронидашуда;

- маълумот оид ба истифодаи захираҳои мақомоти санчишӣ. Қарорҳо дар бораи гузаронидани санчиш, санадҳои санчиш ва қарорҳои аз рӯи натиҷаҳои санчиш қабулгардида дар махзани маълумоти мақоми санчишӣ ба қайд гирифта мешаванд.

Моддаи 41. Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идоракуни

Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идоракуни барои босамар будани мубодилаи маълумот байни маҳзанҳои маълумот ва низомҳои идоракунии мақомоти санчишӣ ташкил карда мешавад. Мақсади босамар будани мубодилаи иттилоот байни маҳзанҳои маълумот ва низоми идоракунии мақомоти санчишӣ аз ҳамроҳангсозии банақшагирии гузаронидани санчишҳо, пешгирии такроршавии санчишҳо, пешгирии вайронкунии муҳлати санчиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор ва истифодаи маълумот барои арзёбии таваккалҳо барои ҳар бахш иборат аст. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон расмиёти ташкил, пур кардан ва пешбурди махзани ягонаи гузаронидани санчишҳоро тасдиқ менамояд. Махзани ягона оид ба санчишҳои гузаронидашуда ва низоми иттилоотии идоракуни бояд дорони иттилооти аз мақоми санчишӣ воридшаванда, маълумоти марбут ба муайян намудани дараҷаи таваккалноқӣ ва маълумот оид ба санчишҳои ба нақшагирифташуда ва санчишҳои гузаронидашуда бошад.

БОБИ 6.

МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 42. Чуброни зарари ба субъектҳои хоҷагидор расонидашуда

Зараре, ки ба субъектҳои хоҷагидор дар натиҷаи қарорҳои ғайриқонунӣ ё дигар амалҳои ғайриқонунии шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ расонида шудааст, аз ҷумла ғоидаи аздастрафта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон чуброн карда мешавад.

Моддаи 43. Ҳалли баҳсҳо ва ҳуқуқи шикоят

Ҳифзи ҳуқуқи субъектҳои хоҷагидор ҳангоми гузаронидани санчиш тавассути овардани шикоят ба суд, мақомоти прокуратура ва ба тариқи маъмурий амалӣ карда мешавад. Нисбати амалҳо ва қарорҳои шахсони мансабдори мақомоти санчишӣ бо тартиб ва дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят овардан мумкин аст. Шикоятҳое, ки ба мақомоти санчишӣ оварда мешаванд, дар муддати на зиёда аз 30 рӯзи таквими аз рӯзи ворид шудани шикоят мавриди баррасӣ қарор мегиранд ва дар ин муҳлат вобаста ба онҳо қарорҳо қабул карда мешаванд. Дар ҳолати дар ин муддат ба шикоят ҷавоби хаттӣ нагирифтани, далелҳое, ки дар шикоят оварда шудаанд, қабулшуда ҳисобида мешаванд. Давоми муҳлати дар ҳамин қисм муқарраргардида аз рӯзи якуми қорӣ пас аз ба қайд гирифтани шикояти хаттӣ дар мақоми санчишӣ дахлдор оғоз мегардад.

Шикоят аз рӯи қарори мақомоти санчишӣ, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст, ба истиснои қарор дар бораи татбиқи ҷазои маъмурий дар шакли оғоҳӣ, иҷрои қарорро бозмедорад. Иҷрои қарори мақоми санчишӣ то лаҳзаи қабул гардидани қарори дахлдор доир ба моҳияти шикоят боздошта мешавад. Мақомоти санчишӣ уҳдадоранд ҳар сол оид ба далелҳои баррасии арзу шикоятҳои

субъектҳои хоҷагидор, чораҳои андешидашуда ва натиҷаҳо ҳисобот омода намуда, то 1 феввали пас аз соли ҳисоботӣ ба баррасии Шӯрои Ҳамоҳангсозии Фаъолияти Мақомоти Санҷишӣ пешниҳод намоянд. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи санҷишӣ фаъолияти субъектҳои хоҷагидор вазиладор аст, ки барои ба воситаи хатти алоқаи телефони фаврӣ воридшавии шикоят нисбати мақомоти санҷишӣ дастрас, инчунин ошкоро ва дастрас будани маълумотро дар бораи расмиёти шикоят овардан ва чораҳои аз рӯи онҳо андешидашуда, инчунин тавассути ҷойгир намудани ин маълумот дар сомонаи расмии мақомоти санҷишӣ ва дигар воситаҳои ахбори омма мусоидат намояд. Мақомоти санҷишӣ иҷрои уҳдадорихои хизматиро аз ҷониби шахсони мансабдори мақомоти санҷиши дахлдор назорат карда, ҳолатҳои иҷрои номуносиби уҳдадорихои хизматиро аз ҷониби шахсони мансабдор ба ҳисоб мегиранд, санҷиши дахлдори хизматӣ мегузаронанд ва нисбати чунин шахсони мансабдор тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон чораҳо меандешанд. Мақомоти санҷишӣ оид ба чораҳо, ки нисбати шахсони дар ғарбонакдарани қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон гунаҳгор андешида шудаанд, дар муддати 10 рӯз аз санаи андешидани чунин чораҳо вазиладоранд ба субъекти хоҷагидор, ки ҳуқуқ ва (ё) манфиатҳои қонуниашон ғарбонакдарани нашудааст, ба таври хаттӣ хабар диҳанд.

Моддаи 44. Ҷавобгарӣ барои ғарбонакдарани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои ғарбонакдарани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 45. Дар бораи аз эътибор соқит дониғани Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Қумҳурии Тоҷикистон»

Қонуни Қумҳурии Тоҷикистон аз 28 июли соли 2006 «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Қумҳурии Тоҷикистон» (Ахбори Маҷлиси Олии Қумҳурии Тоҷикистон, с.

2006, № 7, мод. 342; с. 2008, № 3, мод. 196; с. 2013, № 7, мод. 528) аз эътибор сокит дониста шавад. **Моддаи 46. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур**

Қонуни мазкур аз 1 июли соли 2016 мавриди амал қарор дода шавад, ба истиснои муқаррароти пешбининамудаи қисми 6 моддаи 19, ки аз 1 июли соли 2018 эътибор пайдо мекунад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ РАҲМОН

ш. Душанбе, 25 декабри соли 2015, № 1269